

Chanukah: Finding the Light in the Lowest of Places

Dedicated by the Engelsberg, Dinovitzer and Steinberg Families

לע"נ הרב יצחק דוד בן מאיר אריה ז"ל

Rabbi Shmuel Silber

1. רמב"ם הלכות מגילה וחנוכה פרק ד הלכה יב

מצות נר חנוכה מצוה חביבה היא עד מאד וצריך אדם להזהר בה כדי להודיע הנס ולהוסיף בשבח האל והודיה לו על הנסים שעשה לנו, אפילו אין לו מה יאכל אלא מן הצדקה שואל או מוכר כסותו ולוקח שמן ונרות ומדליק.

2. שולחן ערוך אורח חיים הלכות לולב סימן תרנו סעיף א

הגה: ומי שאין לו אתרוג, או שאר מצוה עוברת, א"צ לבזבז עליה הון רב, וכמו שאמרו: המבזבז אל יבזבז יותר מחומש, אפילו מצוה עוברת (הרא"ש ורבינו ירוחם נ"י ח"ב);

3. מגיד משנה הלכות מגילה וחנוכה פרק ד הלכה יב

ומ"ש רבינו אפילו אין לו מה יאכל וכו'. נראה שלמדו ממה שנתבאר פ' ז' מהלכות חמץ ומצה שאפילו עני שבישראל לא יפחות מד' כוסות והטעם משום פרסומי ניסא וכ"ש בנ"ח דעדיף מקדוש

4. תלמוד בבלי מסכת שבת דף כא עמוד ב

זאת אומרת: נר חנוכה מצוה להניחה בתוך עשרה.

5. רא"ש מסכת שבת פרק ב סימן ה

מצוה להניחה למטה מעשרה. כדאמר רבינא משימה דרבא וגם איכא פרסום הנס טפי כשהיא למטה דדבר העשוי לאור אין דרך להניחה כל כך למטה. וכן כתוב בפירוש רבינו חננאל ומצוה להניחה למטה מעשרה:

Rabbi Asher ben Jechiel was born 1250 in Germany, and died in 1327 in Toledo, Spain. Rosh studied in the yeshivot of the Franco-German Tosafist school, and his outstanding teacher was Rabbi Meir ben Baruch of Rothenburg.

6. תלמוד בבלי מסכת סוכה דף ה עמוד א

ותניא, רבי יוסי אומר: מעולם לא ירדה שכינה למטה, ולא עלו משה ואליהו למרום, שנאמר השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם. – ולא ירדה שכינה למטה? והכתיב וירד ה' על הר סיני! למעלה מעשרה טפחים.

R. Jose stated, Neither did the Shechinah never descend to earth, nor did Moses or Elijah ever ascend to Heaven, as it is written, 'The heavens are the heavens of the Lord, but the earth hath He given to the sons of men'. But did not the Shechinah descend to earth? Is it not in fact written, And the Lord came down upon Mount Sinai? — That was above ten handbreadths [from the summit].

7. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף י עמוד א

אמר רב המנונא: מאי דכתיב: מי כהחכם ומי יודע פשר דבר? מי כהקדוש ברוך הוא שיודע לעשות פשרה בין שני צדיקים, בין חזקיהו לישעיהו. חזקיהו אמר: ליתי ישעיהו גבאי, דהכי אשכחן באליהו דאזל לגבי אחאב (שנאמר: וילך אליהו להראות אל אחאב). ישעיהו אמר: ליתי חזקיהו גבאי, דהכי אשכחן ביהורם בן אחאב דאזל לגבי אלישע. מה עשה הקדוש ברוך הוא – הביא יסורים על חזקיהו, ואמר לו לישעיהו: לך ובקר את החולה: שנאמר: בימים ההם חלה חזקיהו למות ויבא אליו ישעיהו בן אמוץ הנביא ויאמר אליו: כה אמר ה' (צבאות) צו לביתך כי מת אתה ולא תחיה וגו'.

R. Hamnuna said: What is the meaning of the verse, Who is as the wise man? And who knoweth the interpretation [pesher] of a thing? Who is like the Holy One, blessed be He, who knew how to effect a reconciliation [pesharah] between two righteous men, Hezekiah and Isaiah? Hezekiah said: Let Isaiah come to me, for so we find that Elijah went to Ahab, as it says, And Elijah went to show himself unto Ahab. Isaiah said: Let Hezekiah come to me, for so we find that Jehoram son of Ahab went to Elisha. What did the Holy One, blessed be He, do? He brought sufferings upon Hezekiah and then said to Isaiah, Go visit the sick. For so it says, In those days was Hezekiah sick unto death. And Isaiah the prophet, son of Amoz, came to him and said unto him, Thus saith the Lord, Set thy house in order, for thou shalt die and not live etc.

8. נצח ישראל פרק י (מהר"ל)

חולים ודווים בחוליים וביסוריהם כבני ישראל בגלות המר הזה, ואם כן הגם שמצד מדת דרך ארץ ראוי לאיש הפשוט שילך אצל המלך רם ונשא כדי לפייסו ולבקש את סליחתו, מכל מקום כיון שאנו בבחינת חולים על כן יבוא המלך לבקרנו, וממילא יתקרב אלינו ויצילנו מן הגלות המר הזה בעגלא ובזמן קריב, ובזכות מתתיהו כהן גדול ובניו נזכה שיראנו השי"ת נפלאות, ובאורך נראה אור¹.

9. באר החיים (הרב אברהם אלימלך בידרמן ח')

לכוא אצלם, ואמר הרה"ק רבי חיים מצאנז זי"ע, דהני מילי בכל המועדים והזמנים, אבל נוסף עליהם ימי חנוכה שהקב"ה מבקר את בניו אהוביו בתוך בית האסורים שלהם, איש איש בתוך נגעו ומכאוביו בגשמיות וברוחניות במקומם למטה מעשרה [וכמה דמתאמרא

אמרו חז"ל (ביצה יז.) "קדושת שבת קביעא היא וקיימא", היינו שבבריתא העולם קידש הקב"ה את יום השבת לדורות עולם, ואף מבלי שיקדשו ב"ד את השבת הרי היא מקודשת ועומדת, ואילו ביום טוב "ישראל קדשינהו לזמנים", פירוש שבית דין מקדשים את החודשים ועי"ז נקבע היום טוב במועדו, נמצא שבשבת מזמין הקב"ה כביכול את ישראל אליו כדי ליהנות מזיו כבודו, שהרי הוא יתב"ש מקדש את היום לישראל, ובימים טובים מזמינים בני ישראל את הקב"ה

10. בראשית פרק לט פסוק א

וַיֹּסֶף הוֹרֵד מִצְרַיִם וַיִּקְנֶהוּ פוֹטִיפָר סֵרִיס פְּרֹעֶה שֶׁר הַטְּבָחִים אִישׁ מִצְרִי מִיד הַיִּשְׁמְעֵאלִים אֲשֶׁר הוֹרְדוּהוּ שָׁמָּה:

Now Joseph had been brought down to Egypt, and Potiphar, Pharaoh's chamberlain, chief of the slaughterers, an Egyptian man, purchased him from the Ishmaelites who had brought him down there.

11. בראשית פרק לט

(יב) וַתִּתְפָּשֶׂהוּ בְּבִגְדוֹ לֵאמֹר שְׁכַבְהָ עִמִּי וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ בְּיָדָהּ וַיָּנָס וַיֵּצֵא הַחוּצָה:

So she grabbed him by his garment, saying, "Lie with me!" But he left his garment in her hand and fled and went outside.